

Sri Lanka

Ülke Kimlik Kartı

Devletin Adı	: Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti
Yüzölçümü	: 65.610 Km ²
Başkent	: Colombo (Sri Jayawardenapura Kotte resmi başkenttir)
Para Birimi	: Sri Lanka Rupisi
Başlıca Şehirleri	: Colombo (2,6 milyon), Gumpaha (2,2 milyon), Kurunegala (1,6 milyon), Kandy (1,4 milyon), Ratnapura (1,1 milyon), Kaluatarara (1,1 milyon)
Yönetim Biçimi	: Üniter Cumhuriyet (Başkanlık Sistemi)
Resmi Dili	: Sinhala ve Tamil
Din	: Budist (%70), Budist (%13), Müslüman (%10), Hristiyan (%7)

Hindistan'ın 31 kilometre güneyinde Hint Okyanusu'nda yer alan Sri Lanka, Güney Asya'da, bir ada devletidir. 1972 yılından önce Seylan olarak bilinen ülke, 65.610 Km² yüzölçümüne ve yaklaşık 21 milyon nüfusa sahiptir. 1.340 Km'lik sahil şeridine sahip olan Ülke, coğrafi olarak bir ada olduğundan herhangi bir kara komşusuna veya kara sınırına sahip değildir. Sri Lanka'nın Kuzeybatı'da Mannar Körfezi ve Palk Boğazı vasıtasıyla Hindistan'la, Güneybatı'da ise Maldivler'le deniz sınırı (karasuları sınırı) vardır. Ülke, Batı Asya ile Güneydoğu Asya ara-

sındaki ana deniz rotaları üzerinde yer alması ve derin doğal limanları nedeniyle, antik İpek Yolu üzerinde önemli bir durak olduğu eski tarihlerden beri stratejik bir konuma sahiptir.

Siyasi ve İdari Yapı

Sri Lanka 133 yıl İngiliz Egemenliğinde kaldıktan sonra 1948 yılında bağımsızlığını kazanmıştır. 1972 yılına kadar İngiliz Uluslar Topluluğu üyesi bir dominyon (Seylan Dominyonu) olarak tanınan ülke 1972'de adını Sri Lanka Cumhuriyeti olarak değiştirdiğini ilan etmiş ve cumhuriyet olmuştur.

Ülkeyi yaklaşık son 30 yıldır etkileyen ayrılıkçı Tamil hareketi (Tamil Elam Kurtuluş Kaplanları-TEKK) Mayıs 2009'da yenilgiye uğratılmıştır. Mayıs 1983'te başlayan ve hükümet güçleri ile Tamil Kaplanları arasındaki çatışmalar ülkeyi iç savaş koşullarına sürüklemiştir. Tamil nüfusunun yoğun olduğu Doğu ve Kuzey Eyaletlerinin Sri Lanka'dan ayrılmasını ve bağımsız bir Tamil Devleti kurulmasını savunan TEKK hareketi ile hükümet güçleri arasında yaşanan çatışma süreci 26 yıl sürmüş ve 60 bin ila 100 bin kişinin ölümüne neden olmuştur. Sonuçta

her iki taraf da Mayıs 2009'da Tamil Kaplanları'nın yenilgiye uğradığını ilan etmiş ve iç savaş sona ermiştir.

Ülke siyasi olarak, parlamenter demokrasi ile doğrudan seçilen, güçlü bir icracı başkanın yer aldığı başkanlık sisteminin bileşiminden oluşan bir yapıya sahiptir. Başkan hem devletin hem de hükümetin başıdır. Başbakanlık ise icrai değil temsili bir görevdir. Kabine üyeleri başkanın başbakanla istişare ederek atadığı bakanlardan oluşmaktadır. 2005 ve 2010 yıllarında yapılan seçimlerde başkan seçilen Mahinda

Temel Ekonomik Göstergeler

	2017a	2018a	2019b	2020b	2021b	2022b	2023b	2024b
GSYİH (Cari Fiyatlar -milyar \$)	87,35	88,22	84,16	89,94	96,28	103,16	110,37	118,01
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	3,31	3,02	3,5	4	4,26	4,47	4,63	4,79
Kişi Başına Düşen GSYİH (Cari Fiyatlar-\$)	4 073	4 068	3 837	4 054	4 292	4 546	4 810	5 085
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	6,58	4,27	4,5	4,6	4,7	4,8	4,95	5
Nüfus (Milyon)	21,44	21,69	21,93	22,18	22,44	22,69	22,95	23,21
Cari İşlemler Dengesi (milyar \$)	-2,31	-2,8	-2,35	-2,34	-2,36	-2,41	-2,43	-2,51

Kaynak: IMF, Nisan 2019, a Gerçekleşen, b Tahmin

RAJAPAKSA halen görevdedir. Bir sonraki başkanlık seçimleri ise 2016 yılında yapılacaktır. Ülkenin mevcut başbakanı ise Dissanayake Mudiyan-selage JAYARATNE'dir.

Sri Lanka Parlamentosu, halko-yuyla 6 yıllığına seçilen 225 üyeden oluşmaktadır. Son seçimler 2010 yılında yapılmış olup gelecek parlamento seçimleri 2016 yılında gerçekleşecektir.

Sri Lanka idari olarak 9 eyaletten oluşmaktadır. Bu eyaletler de bölgelere ayrılmıştır. 9 eyalet altında 25 bölge mevcuttur. Eyaletler Merkez, Doğu, Kuzey Merkez, Kuzey, Kuzeybatı, Sabaragamuwa, Güney, Uva ve Batı'dır. Ülkenin mevcut idari yapısı, yıllardır süregelen ademi-merkezîyet talepleri sonucunda 1978 Anayasası'nda 1987 yılında yapılan değişiklikle şekillendirilmiştir.

Nüfus ve İşgücü Yapısı

Sri Lanka'nın nüfusu 2017 yılı itibariyle 21,4 milyondur. Ülke nüfusu giderek yaşlanmaktadır. Nüfusun yaş gruplarına dağılımına şu şekildedir: 0-14 yaş grubu nüfusun %35'ini, 15-54 yaş grubu nüfusun %60'ını, 55 ve üstü yaş grubu nüfusun %4'ünü oluşturmaktadır. Sri Lanka'da nüfusun kentleşme düzeyi düşüktür. Nüfus ve İstatistik idaresi

tahminlerine göre nüfusun yaklaşık %80'i kırsal bölgelerde, %20'si de kentlerde yaşamaktadır.

Sri Lanka çok kültürlü bir ülkedir. Ülke nüfusunun %73,9'unu Sinhalalar, %12,7'sini Sri Lanka Tamilleri, %5,5'ini Hint Tamilleri, %7,1'ini Moorlar ve kalan %0,8'ini diğer etnik gruplar oluşturmaktadır. Sri Lanka nüfusunun dini dağılımına bakıldığında ise; nüfusun %69,3'ünü Budistlerin, %15,5'ini Hinduların, %7,6'sını Müslümanların, %7,6'sını Hristiyanların ve %0,1'ini diğer dini grupların oluşturduğu görülmektedir.

Sri Lanka'da toplam işgücü 2016 yılında verilerine göre işsizlik oranı ise oranı %4'tür.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Sri Lanka coğrafi şeklinden ve konumundan dolayı eski dönemlerden beri "Hint Okyanusu'nun İncisi" olarak adlandırılmaktadır. Ada tropik ormanlar ve daha birçok farklı doğa karakteristiklerini bir arada barındırmaktadır. Ülkedeki 103 nehirde en uzununu 335 kilometre boyunca uzanan Mahaweli Nehri'dir. Bu karasular aynı zamanda en yüksek 263 metre olan, 10 metreden yüksek 51 adet doğal şelale oluşturmaktadır. Sri Lanka aynı zamanda 45 haliç ve 40 lagüne de ev sahipliği yapmaktadır. Ülkenin kıyı kesimi ve bitişindeki karasal sular mercan resifleri, sığ kıyı ve haliç su yosunu

Türkiye-Sri Lanka Dış Ticaret Seyri, (Milyon Dolar)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2016	52	105	157	- 53
2017	71	114	185	- 43
2018	119	101	220	18
2018 (Ocak-Ağustos)	46	73	118	-27
2019 (Ocak-Ağustos)	51	65	115	-14

Kaynak: TÜİK, Trademap

yatakları gibi verimli deniz ekosistemlerine sahiptir. 7.000 hektarlık alana yayılan mangrove ormanları (ekosistemi), 2004 yılında yaşanan Hint Okyanusu Tsunamisi sırasında adaya ulaşan dalgaların kırılmasında hayati bir rol oynamıştır.

Sri Lanka feldspat, grafit, silisyum (silika), kaolin, mika, toryum ve ilmenit gibi mineraller açısından zengindir. Mannar Körfezi'nde varlığı kanıtlanmış petrol rezervleri mevcuttur ve arama-çıkarma faaliyetlerine önümüzdeki dönemde başlanması beklenmektedir. Ülkenin bir diğer önemli varlığı değerli taşlardır.

Özellikle mavi safır taşında Sri Lanka uluslararası bir üne sahiptir.

Sri Lanka doğal çeşitliliğe, tropik ormanlara ve muson bölgesinde yer almasından dolayı zengin su kaynaklarına sahip olmasına rağmen ciddi bazı çevre sorunları yaşamaktadır. Bu sorunların başında, aşırı kesim nedeniyle ülkenin orman örtüsünün hızla tüketilmesi ve su kaynaklarının endüstriyel atıklar ve kanalizasyon sularıyla kirletilmesi gelmektedir. Sri Lanka'nın kapsamlı ve iyi hazırlanmış bir çevre mevzuatı ve imzalayıp onayladığı pek çok uluslararası çevre anlaşması olmasına rağmen, tüm bu

yasal çerçeve uygulama aşamasındaki sorunlar nedeniyle yeterince etkili olamamaktadır.

Sri Lanka, ekonomisini diğer gelişmekte olan ülkelerden önce, 1970'lerde liberalize etmiştir ancak, etnik çatışmalar ve değişken ekonomik reform ortamı nedeniyle sonraki dönemlerde rekabet avantajını yitirmiştir. Özellikle vergi, özelleştirme, iş reformu, ticaretin serbestleştirilmesi (gümrük vergileri sürekli olarak bir aşağı bir yukarı çekilmektedir), kamu hizmetleri ve emeklilik reformu ve devlet sübvansiyonları gibi politika alanları daha istikrarsız alanlar olmuştur.

Sri Lanka ekonomisi ticaret ağırlıklı bir yapıya sahiptir. Toptan ve perakende ticaret, iç pazardaki ürün ve hizmet ticareti ile dış ticareti kapsamaktadır.

İmalat sanayi GSYİH'nın %22'sini oluşturmaktadır ve GSYİH içindeki en büyük alt sektördür. Ulaştırma, iletişim, mali hizmetler ve turizmi de kapsayan toplam hizmet sektörü hasılası ise GSYİH'nın yak-

Türkiye'nin Sri Lanka'dan İthalatında Başlıca Ürünler, (1 000 Dolar)

ÜRÜNLER	2016	2017	2018	Ürünün Toplamdaki Payı (%) 2018	Ürünün 2017 - 2018 Yıllarındaki Değişimi (%)
TOPLAM İTHALAT	105 119	113 804	100 682	100	-11,5
Çay	30 398	44 049	25 687	25,5	-41,7
Suni devamsız lifden iplikler (dikiş ipliği hariç)	14 022	14 074	11 956	11,9	-15
Eldiven (örme)	9 584	8 299	7 041	7	-15,2
Kauçuktan sırt geçirilmiş veya kullanılmış dış lastikler, dolgu lastikleri, tekerlek bandajları, sırtlar ve kolanlar	5 415	5 507	6 012	6	9,2

Türkiye'nin Sri Lanka'ya İhracatında Başlıca Ürünler, (1 000 Dolar)

ÜRÜNLER	2016	2017	2018	Ürünün Toplamdaki Payı (%) 2018	Ürünün 2017 - 2018 Yıllarındaki Değişimi (%)
TOPLAM İHRACAT	51 636	70 921	119 101	100	67,9
Demir veya alaşımsız çelikten yarı mamuller	0	0	44 735	37,6	0
Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	655	2 660	4 630	3,9	74,1

laşık %58'ini oluşturmaktadır. İmalat sanayi, toplam sanayi üretiminin %61 oluşturarak sanayi sektöründeki en büyük alt sektör olmuştur. Madencilik, elektrik, su ve inşaat alt sektörleri de sanayi sektörü altında yer almaktadır. İmalat sanayi üretiminin büyük bir kısmı özel sektöre ait ihracat odaklı üretim tesislerinde gerçekleştirilmektedir. İmalat sanayinde başı hazır giyim sektörü çekmektedir.

Diğer yandan gıda ve içecek, kimyasal ürünler, kauçuk ürünler üretimi de önem taşımaktadır. Tarım sektörünün hasılası azalmaktaysa da işgücünün üçte birini istihdam ettiğinden ve imalat sanayiiyle, hizmet-

ler sektörüyle güçlü dolaylı bağları nedeniyle sektör GSYİH açısından önemini korumaktadır.

Türkiye ile Ticaret Pazar ile İlgili Bilgiler Dağıtım Kanalları

Uluslararası ticaret, ağırlıklı olarak başkentte yoğunlaşmıştır ve tüm ihracat ve ithalatın %90'ı Kolombo Limanı'ndan geçmektedir. Çok sayıda küçük ve orta ölçekli ithalatçı mevcut olmasına rağmen, 20 ila 30 adet görece büyük firma uluslararası ticaretin büyük bir kısmını gerçekleştirmektedir. Çok az sayıda ithalatçı ülkenin diğer bölgelerinde dağıtım ağlarına sahiptir, ithalatçıların çoğunluğu doğrudan bölgesel dağıtımçılara veya perakendecilere

toptan satış yapmaktadır. Devletin ticaret ve dağıtımdaki rolü azalmış olsa da, kıtlık ve fiyat artışları nedeniyle son dönemde bazı gıda maddeleri kamu kuruluşları tarafından ithal edilmiştir.

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

Satışlarda fiyat unsuru genellikle en önemli faktördür. Müşteri eğitimi de satışlarda önemli bir faktördür. Reklam, satış promosyonları ve diğer ticari etkinliklere katılım, müşteri farkındalığını arttırmak ve pazar payı kazanmak açısından destekleyicidir, ancak bu yöntemlerin etkinlik düzeyi ürüne göre farklılaşmaktadır. Pazarla-

ma ve satış faaliyetleri için bir acente veya distribütörle çalışılması önerilmektedir. Bölgesel fuarlara katılım hem ticari kesim hem de tüketiciler bu etkinliklere ciddi bir ilgi gösterdiğinden, farkındalık yaratmak ve pazara yeni ürünler tanıtmak için diğer bir etkin yöntem olarak görülmektedir.

Kamu Alımları

Kamu alımları çoğunlukla maliyet ölçütüne göre yapılmakta ve şartnamelerde talep edilen özelliklerin karşılanması koşuluna bağlı olmaktadır. Şartnameler genellikle tercih edilen tedarikçiye göre düzenlenmektedir.

Reklam ve Promosyon

Özel televizyonların ve radyoların faaliyetlerini ve programlarını genişletmesiyle reklamcılığın önemi giderek artmaktadır. Ülkede 5 radyo istasyonu 22 kanaldan ve 8 televizyon istasyonu 11 kanaldan yayın yapmaktadır. Bu istasyonların bir kısmı devlete bir kısmı özel sektöre aittir. Gazeteler, radyolar ve televizyonların hepsi ticari reklamları kabul etmektedirler. Sinhala ve Tamil dillerindeki günlük gazetelerin yanı sıra, birkaç adet İngilizce gazete de mevcuttur.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Ürün paketlerindeki tüm etiketler silinmez mürekkep veya boyayla ve büyük koyu harflerle yazılmış olmalıdır. Dikkatli bir şekilde taşınmaları için Konteynırlarda ağırlık, ağırlık merkezi ve askı veya kavrama noktaları işaretlenmiş olmalıdır. Sri Lanka'ya gönderilen eşyalar sıcaklık, nem, kötü taşıma koşulları ve hırsızlığa gibi tehlikelere karşı iyi paketlenmiş olmalıdır. Sevkiyat damgaları gönderici sipariş numarasını ve giriş limanı bilgileri açıkça göstermelidir.

Gıda Ürünlerinde Etiketleme: Gıda ürünlerinde etiketleme 12 Ocak 2004 tarih ve 1323/2 sayılı Sri Lanka Resmi Gazetesinde yer alan düzenlemeyle uyumlu olmalıdır. Bu düzen-

leme ile uyumlu olmayan ürünlerin satışı, satışa konması, nakliyesi veya reklamının yapılması yasaktır.

Genetiği değiştirilmiş gıdaların etiketlenmesi: Sri Lanka Sağlık Bakanlığı Ocak 2007'de genetiği değiştirilmiş gıdaların etiketlenmesiyle ilgili zorunlu bir düzenlemeyi yürürlüğe koymuştur.

Fikri, Sınai, Ticari Mülkiyet Hakları

Sri Lanka'da tüm ticari markalar, tasarımlar ve patentler Patent ve Ticari Marka Sicili'ne kayıt edilmeli-

dir. Sri Lanka, Dünya Fikri Mülkiyet Hakları Organizasyonu (WIPO) ve Dünya Ticaret Örgütü'ne (WTO) üyedir ve Paris ve Bern Konvansiyonlarına da taraftır.

Sri Lanka genel olarak yeterli telif hakkı yasalarına sahiptir fakat uygulamalar zayıftır ve korsanlık yaygındır. 2003 yılında telif, patent, ticari, marka ve endüstriyel tasarım konularını ilgilendiren yeni bir fikri mülkiyet hakları yasası çıkarılmıştır. 2007'de ise Bilişim suçları Yasası ülkenin yasama organından geçmiş ve yürürlüğe girmiştir.

